

Sygnatura akt II Ca 2440/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Serafin-Tabor (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Joanna Czernecka SO Beata Tabaka

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Stec

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko P. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie

z dnia 23 lutego 2017 r., sygnatura akt I C 3860/16/K

oddala apelację.

SSO Joanna Czernecka SSO Katarzyna Serafin-Tabor SSO Beata Tabaka

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. W. kwoty 17.149,92 zł z umownymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na powyższą kwotę złożył się kapitał niespłaconej umowy kredytu w wysokości 16.108,40 zł, kwota 503,90 zł tytułem odsetek kapitałowych, opłaty w wysokości 255 zł oraz odsetki za opóźnienie w wysokości 242,62 zł. Strona powodowa domagała się również zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Strona powodowa domagała się powyższej kwoty na podstawie umowy o kredyt nr (...) zawartej z pozwanym w dniu 21 stycznia 2010 r. Umowa ta została wypowiedziana przez bank w dniu 29 kwietnia 2016 r. Strona powodowa wystawiła wyciąg z ksiąg banku w dniu 6 lipca 2016 r. Pozwany pomimo wezwania nie uregulował długu.

W dniu 9 września 2016 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie wydał nakaz zapłaty, w którym nakazał pozwanemu P. W., aby zapłacił stronie powodowej (...) S.A. w G. kwotę 17.149,92 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od kwoty 16.108,40 zł od dnia 7 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 47 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniósł w tym terminie zarzuty.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł zarzuty, domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości. Zakwestionował prawdziwość danych ujawnionych w księgach bankowych i zarzucił, że strona powodowa nie wykazała istnienia zadłużenia oraz jego wysokości, w tym odsetek. Podniósł brak mocy dokumentu urzędowego dla wyciągu z ksiąg bankowych, który w ocenie pozwanego nie może być również dowodem na fakt udzielenia pozwanemu kredytu. Pozwany zakwestionował również skuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej.

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty z dnia 9 sierpnia 2016 r. wydany pod sygnaturą I Nc 4751/16/K.

Sąd Rejonowy ustalił, iż strony postępowania łączyła umowa o kredyt nr (...), zawarta w dniu 21 stycznia 2010 r., która została wypowiedziana przez Bank dnia 29 kwietnia 2016 r.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji wskazał na treść art. 6 k.c. i wyjaśnił, że strona, która wywodzi z określonych faktów skutki prawne, winna okoliczności te udowodnić. Zatem to pozwany, by wykazać nieprawidłowości wyliczenia co do kwoty dochodzonej pozwem jak również bezzasadność wypowiedzenia, winien udowodnić, że dokonywał wpłat w terminach i w wysokości wynikających z umowy. Ciężar dowodu co do tych faktów spoczywał na pozwanym, jednakże do zamknięcia rozprawy nie powołał on żadnych dowodów na wykazanie swych racji. W konsekwencji Sąd Rejonowy utrzymał nakaz zapłaty w całości w mocy.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, który zaskarżył go w całości i zarzucił Sądowi Rejonowemu:

- nierozpoznanie istoty sprawy poprzez brak odniesienia się do zarzutów merytorycznych, zawartych w zarzutach od nakazu zapłaty dotyczących przedmiotu sporu i jego wysokości a w konsekwencji niezbadanie całokształtu okoliczności sprawy;
- naruszenie art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie dokonania oceny znajdującego się w aktach sprawy materiału dowodowego, brak dokonania ustaleń faktycznych w zakresie okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy a w konsekwencji nierozważenie całokształtu okoliczności sprawy;
- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez wadliwe uzasadnienie wyroku w zakresie zawierającym wyjaśnienie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia, polegające na niewskazaniu w uzasadnieniu faktów, jakie sąd uznał za udowodnione, na jakich dowodach w tym zakresie się oparł i jak ocenił ich wiarygodność oraz moc dowodową;
- naruszenie art. 6 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że to na pozwanym spoczywał ciężar dowodu w zakresie dochodzonego przez powoda roszczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie zakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, iż Sąd Rejonowy zaniechał oceny znajdującego się w aktach sprawy materiału dowodowego jak również nie dokonał ustaleń faktycznych w zakresie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W ocenie apelującego, umowa kredytu nie jest wystarczającym dowodem na istnienie i wysokość należności powoda. Sąd nie poczynił też ustaleń co do skuteczności wypowiedzenia umowy kredytu. Skoro zatem powód dochodzi od pozwanego należności z tytułu umowy kredytu, to na powodzie spoczywa

ciężar dowodu w zakresie istnienia samego roszczenia jak i jego wysokości. Powód nie przedstawił odpowiednich dowodów na istnienie zadłużenia ani nie wskazał sposobu naliczania odsetek, opłat, stopy procentowej oraz daty naliczania odsetek. Nie wskazał których rat i za jakie okresy pozwany nie uiścił. Nie wykazał także umocowania osoby składającej w jego imieniu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie była uzasadniona.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty zawarte w apelacji wniesionej przez pozwanego w przedmiotowej sprawie stanowią w istocie jedynie nieprzekonującą polemikę z oceną dowodów jaką przeprowadził Sąd I instancji i ustaleniami jakie w konsekwencji poczynił.

Zdaniem Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd I instancji ocena dowodów była zgodna z zasadami logiki, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd Okręgowy dokonał trafnej i wszechstronnej oceny, która to nie jest oceną dowolną, a poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne znajdowały logiczne uzasadnienie w zgromadzonym materiale dowodowym. Na podstawie tych ustaleń Sąd I instancji wyprowadził również trafne wnioski i dokonał prawidłowej oceny prawnej dochodzonego roszczenia. Wbrew zarzutom pozwanego Sąd Rejonowy jednoznacznie wskazał na których dowodach się oparł i jakie ustalenia na ich podstawie poczynił. Jednocześnie prawdziwość tych dokumentów nie została przez pozwanego zaprzeczona ani nie podnosił on twierdzeń przeciwnych. Sąd Okręgowy wskazuje, że wszystkie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu, którym pozwany zakwestionował sposób dowodzenia roszczenia przez stronę powodową już na etapie złożenia pozwu. Podkreślić należy, że przedmiotowa sprawa była rozpoznawana w postępowaniu nakazowym, a wobec tego szczególne znaczenie dla zbadania podniesionego zarzutu ma treść art. 485 k.p.c., który enumeratywnie określa katalog dokumentów mogących stanowić podstawę wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Powołany przepis określa konieczną, a zarazem wystarczającą, treść dokumentów stanowiących podstawę do wydania nakazu zapłaty. Strona powodowa nie musi zatem udowadniać wszelkich okoliczności uzasadniających dochodzone roszczenie, wystarczy że wykaże okoliczności uzasadniające wydanie nakazu zapłaty, a więc złoży dokumenty wyznaczone specyfiką zawartą w powołanym wyżej przepisie art. 485 k.p.c. Przepis ten m.in. umożliwia wydanie nakazu zapłaty w przypadku roszczenia banku i na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych, bowiem w myśl art. 485 § 3 k.p.c. Sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli bank dochodzi roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty. W przedmiotowej sprawie strona powodowa do wniesionego pozwu obok odpisu umowy kredytu dołączyła wyciąg z ksiąg bankowych, dowód nadania dłużnikowi pisemnego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu wraz z wezwaniem do zapłaty, jak i pełnomocnictwo dla osoby, która podpisała wyciąg z ksiąg bankowych wraz z wyciągiem z KRS w zakresie reprezentacji strony powodowej. Tym samym strona powodowa sprostowała obowiązkowi przedstawienia ściśle określonych środków dowodowych, które są wystarczające w tym postępowaniu dla uprawdopodobnienia roszczenia i w konsekwencji wydania nakazu zapłaty. Wbrew twierdzeniu pozwanego, na tym etapie postępowania, powód nie miał obowiązku przedkładania do pozwu innych dokumentów mających na celu udowodnienie jego roszczenia. Apelujący zdaje się nie zauważać, iż okoliczności dotyczące wypowiedzenia umowy przez Bank zostały określone w § 8 umowy kredytowej (k.11), zaś obowiązek poniesienia dodatkowych kosztów, w tym egzekucyjnych i odsetek karnych wynika z § 7 ust. 2 i ust. 5 umowy kredytowej (k.10). Wysokość stopy procentowej wynika zaś z treści § 3 ust. 10 umowy (k.9). Wypowiedzenie umowy kredytowej zostało skierowane przez Bank na adres wskazany przez pozwanego przy zawarciu umowy i zwrócone po dwukrotnym awizowaniu. Wbrew twierdzeniom skarżącego, to na pozwanym w tym przypadku spoczywał ciężar wykazania okoliczności, z których wywodził on skutki prawne, w myśl art. 6 k.c., tj. terminowego dokonywania wpłat wynikających z umowy rat kredytowych. Powodowy Bank winien udowodnić swoje roszczenie co do zasadny, jak i wysokości, co też uczynił dołączonymi do pozwu dokumentami, z których wynika wysokość zadłużenia pozwanego oraz fakt wypowiedzenia

umowy. Ciężar dowodu wiąże się z obowiązkiem twierdzenia i obowiązkiem dowodzenia tych wszystkich okoliczności, które mogą być stosownie do przepisu art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu, w szczególności tych, które są w sprawie sporne. Reguła ta nie może być pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie, gdyż w zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii, ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei na pozwanym (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1969 r., II PR 313/69). To jednak należy mieć na względzie, iż ciężar dowodu spoczywa na tym, kto twierdzi, a nie na tym, kto zaprzecza określonym faktom (*ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat*). Co jest o tyle zrozumiałe, iż nie sposób obciążać określonej strony ciężarem dowodzenia wystąpienia okoliczności negatywnych (vide: wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/09). Jak już zatem wyżej wskazano, w zaistniałej sytuacji procesowej, bez wątplenia to na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania zarówno zasadności jak i wysokości dochodzonego roszczenia. W związku z tym obarczał ją ciężar wykazania za pomocą wiarygodnych dowodów, iż strony łączyła umowa kredytowa i o jakiej treści oraz że wierzytelność z tytułu umowy jest wymagalna. Jeżeli zaś pozwany kwestionował wysokość dochodzonego przez stronę powodową roszczenia, to właśnie on winien wykazać, iż zadłużenie spłacił (tak też SN w wyroku z dnia 11 czerwca 1999 r., II KKN 390/98).

W odniesieniu do zarzutów dotyczących przedłożonych przez stronę powodową dokumentów wskazać po pierwsze należy, że wyrokiem z dnia 15 marca 2011 roku, w sprawie P 7/09 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Po drugie na mocy dodanego, ustawą z dnia 19 kwietnia 2013 roku o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych, ust. 1a tego art. moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Z całą pewnością błędne pozostaje stanowisko apelującego, który a priori odmawia mocy dowodowej dokumentom prywatnym, wiążąc ich moc dowodową wyłącznie z domniemaniem z art. 245 k.p.c. Dowód z dokumentu prywatnego może być podstawą ustaleń faktycznych, jest samodzielnym środkiem dowodowym, którego moc sąd ocenia według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Moc dowodowa dokumentu prywatnego nie ogranicza się do konsekwencji wynikających z domniemania przewidzianego w art. 245 k.p.c. Sąd Okręgowy w Krakowie przychylił się do stanowiska, że dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych w postępowaniu cywilnym nie ma mocy dokumentu urzędowego. W świetle przedstawionej wyżej argumentacji, nie pozbawia to jednak tego dokumentu mocy dowodowej i wiarygodności. W swojej istocie wyciąg z ksiąg bankowych zawiera bowiem złożone w szczególnej formie oświadczenie wiedzy uprawnionych osób, dotyczące danych zaksięgowanych w księgach rachunkowych.

Jednocześnie zauważyć należy, iż postawę pozwanego w niniejszej sprawie cechuje całkowita bierność dowodowa w zakresie wykazywania faktów, z których wywodzi on – w domniemaniu korzystne dla swej sytuacji procesowej – skutki prawne. Apelujący, oprócz wyrażanego subiektywnie stanowiska co do bezzasadności żądań strony powodowej nie przedkłada żadnego dokumentu pozwalającego na uznanie, iż jego zobowiązanie wobec strony powodowej wygasło, lub powinno być skalkulowane w wysokości niższej, niż to wynika z treści pozwu. Przedłożony przez powodowy Bank wyciąg z ksiąg bankowych w powiązaniu z pozostałymi przeprowadzonymi w sprawie dowodami w postaci dokumentów, tj. umowy kredytu podpisanej przez obie strony, oświadczenia o wypowiedzeniu umowy wraz z wezwaniem pozwanego do zapłaty, przy jednoczesnym braku nie tylko jakichkolwiek dowodów przeciwnych, ale nawet poddających się weryfikacji twierdzeń pozwanego o faktach – z pewnością pozwalała na wyprowadzenie ustaleń faktycznych co do istnienia i wysokości dochodzonej pozwem wierzytelności, co trafnie uczynił Sąd I instancji w granicach swobodnej oceny dowodów, statuowanej przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Pozwany nie zakwestionował faktu zawarcia umowy kredytowej, nie przedłożył również żadnych potwierdzeń dokonania ewentualnych wpłat, co umożliwiłoby skuteczne podważenie twierdzeń strony powodowej w zakresie wysokości żądania. Strona powodowa nie była, wbrew zarzutom pozwanego, obowiązana do wykazywania okoliczności negatywnych – w tym przypadku braku zapłaty kolejnych rat kredytowych przez pozwanego. Taki obowiązek dowodowy ciążył na pozwanym począwszy od fazy postępowania, zapoczątkowanej wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty.

Reasumując stwierdzić należy, że w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji nie naruszył przepisów prawa procesowego regulujących przebieg postępowania dowodowego. Poczynione w toku tego postępowania ustalenia są prawidłowe i znajdują pełne odzwierciedlenie w materiale dowodowym. Pozwany, pomimo podnoszenia licznych zarzutów nie zdołał zaś wykazać, by stronie pozwanej roszczenie nie przysługiwało lub przysługiwało w wysokości niższej.

Za chybiony należy także uznać zarzut obrazy art. 328 § 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym poglądem w judykaturze, zarzut ten może być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną. Naruszenie przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Tymczasem uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszelkie niezbędne elementy, i choć nie jest obszerne, odzwierciedla tok wywołu Sądu Rejonowego i umożliwia dokonanie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia.

Z naprowadzonych względów Sąd Okręgowy apelację pozwanego oddalił jako bezzasadną, o czym orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.

SSO Joanna Czernecka SSO Katarzyna Serafin-Tabor SSO Beata Tabaka